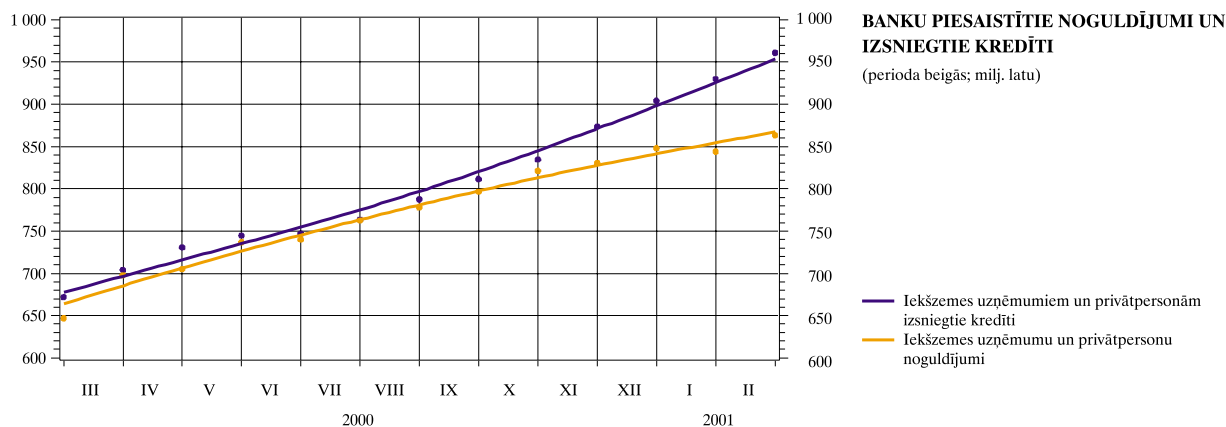
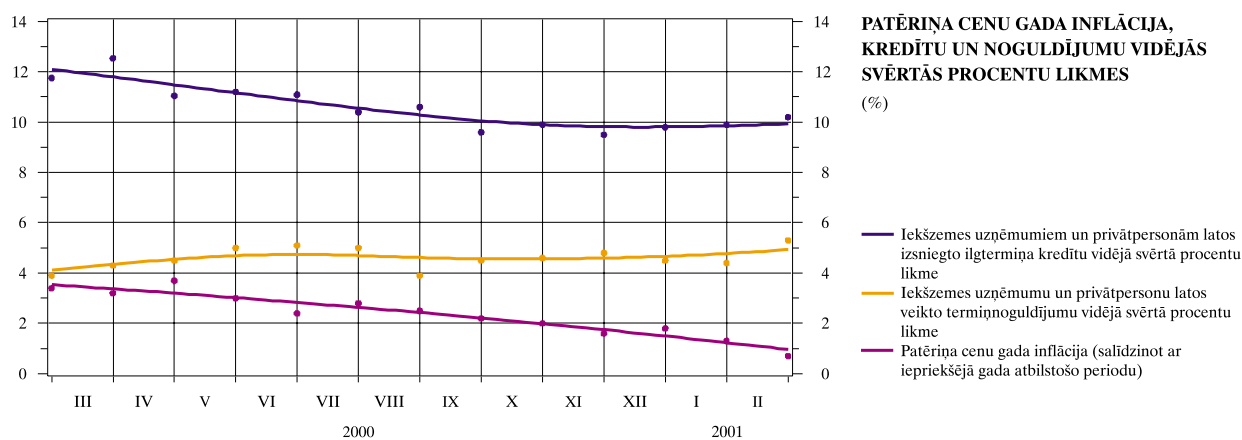

MONETĀRAIS BIĻETENS

2•2001

Turpinoties tautsaimniecības izaugsmei, februārī atjaunojās naudas piedāvājuma kāpums (plašā nauda M2X pieauga par 2.0%). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 3.4%, turpināja palielināties kredītiestāžu aktīvi un peļņa. Fiskālā situācija joprojām bija stabila. Patēriņa cenu indekss februārī samazinājās par 0.2% un gada inflācija bija 0.7%. Pēc janvāra nogalē notikušās apjomīgās 5 gadu valsts obligāciju izsoles bija zema naudas tirgus likviditāte. Tas noteica īsāka termiņa darījumu procentu likmju pieaugumu, tāpēc strauji auga pieprasījums pēc Latvijas Bankas kredītiem.

Naudas piedāvājuma pieaugumu noteica banku sistēmas tīro iekšējo aktīvu palielinājums (par 50.8 milj. latu), jo iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums un neto kredīts valdībai pieauga (atbilstīgi par 31.2 milj. latu un 8.2 milj. latu). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 43.0% un sasniedza 961.1 milj. latu (33.1% no banku sektora kopapjoma). Iekšzemes uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 28.0 milj. latu, bet iekšzemes privātpersonām izsniegto kredītu atlikums – par 3.2 milj. latu. Vairāk palielinājās ilgtermiņa kredītu atlikums (par 19.7 milj. latu, t.sk. ar termiņu ilgāku par 5 gadiem – par 18.2 milj. latu), bet auga arī īstermiņa kredītu atlikums (par 11.5 milj. latu). Īpaši strauji pieauga komerckredītu atlikums (par 21.5 milj. latu jeb 7.1%). Būtiski palielinājās arī industriālā un hipotēku kredītu atlikums. Pazeminoties ārvalstu valūtā izsniegto kredītu procentu likmēm, auga šādu kredītu pieprasījums. Nacionālajā valūtā izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 2.3%, bet ārvalstu valūtā izsniegto kredītu atlikums – par 4.3%. Naudas piedāvājuma kāpumu mazināja banku sistēmas tīro ārējo aktīvu samazināšanās par 25.9 milj. latu, banku sektora tīrajiem ārējiem aktīviem sarūkot par 48.1 milj. latu.

Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums palielinājās par 19.4 milj. latu (līdz 863.6 milj. latu). Būtiski augot termiņnoguldījumu atlikumam (par 18.3 milj. latu), gandrīz nemainījās pieprasījuma noguldī

jumu atlikums. Latos veikto noguldījumu atlikums pieauga par 17.1 milj. latu, bet ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikums – par 2.3 milj. latu.

Februāra sākumā nostiprinājās pasaules valūtas tirgus dalībnieku pārliecība, ka ASV tautsaimniecības izaugsmes tempa samazināšanās būs īslaicīga, un atsākās ASV dolāra kursa kāpums attiecībā pret eiro. Mēneša vidū eiro un ASV dolāra kursa dinamiku ietekmēja Turcijas centrālās bankas intervences valūtas tirgū, tai nesekmīgi mēģinot saglabāt Turcijas liras fiksēto kursu. Tā kā Vācijas banku sektors ir lielākais Turcijas kreditors, eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru vēl vairāk samazinājās. Japānas jenas kurss kritās gan attiecībā pret ASV dolāru, gan pret eiro, jo ārējās tirdzniecības deficīts janvārī, kas tika novērots pirmo reizi pēdējo četrus gadu laikā, liecināja par nopietnām Japānas tautsaimniecības strukturālām problēmām. Latvijas Bankas noteiktais eiro un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss attiecībā pret latu februārī samazinājās (attieciņi par 0.3% un 0.6%). Savukārt ASV dolāra un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu pieauga (attieciņi par 0.2% un 0.6%). Latvijas Bankas tirie ārējie aktīvi palielinājās par 22.3 milj. latu jeb 4.2%, un to kāpumu noteica valūtas mijmaiņas darījumu atlikuma pieaugums. Naudas bāzes pieaugumu (par 79.8 milj. latu jeb 15.2%) noteica lielais bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu apjoms, kā arī valūtas mijmaiņas darījumu apjoma pieaugums. Februārī izsniegto *repo* kredītu apjoms bija 2.2 reizes lielāks nekā janvārī, bet kopējais bankām izsniegto centrālās bankas kredītu apjoms sakarā ar lielo izsniegto pieprasījuma lombarda kredītu apjomu pieauga 4.7 reizes. Latvijas Bankas izsniegto kredītu atlikums februāra beigās salīdzinājumā ar janvāra beigām palielinājās par 50.5 milj. latu. Augsts bija latu pieprasījums valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs (pārdoti 42.1 milj. latu), tāpēc šo darījumu atlikums februāra beigās bija par 21.3 milj. latu lielāks nekā janvāra beigās. Kopējo likviditāti palielināja valdības noguldījuma samazināšanās Latvijas Bankā par 16.7 milj. latu.

Resursu nacionālajā valūtā trūkumu līdztekus 5 gadu valsts obligāciju emisijai pastiprināja rezervju prasību apjoma pieaugums sakarā ar pēdējiem mēnešiem raksturīgo nerezidentu noguldījumu atlikuma pieaugumu un rezervju prasību izpildē izmantojamās skaidrās naudas daļas samazinājums. Auga arī banku sektora pieprasījums pēc kredītiem nacionālajā valūtā. Tirgus likviditāte joprojām bija zema, tāpēc gandrīz nemainījās izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu apjoms (254.9 milj. latu), tomēr būtiski auga to procentu likmes. Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 6.1% un centrālās bankas izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme – 5.9%. Naudas tirgus indekss RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem februāra otrajā pusē paaugstinājās līdz 7.38%, pārsniedzot 3 un 6 mēnešu kredītu procentu likmju līmeni. Peļņas līknes pārmaiņas liecināja par starpbanku tirgus procentu likmju pieauguma īslaicīgumu.

Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts 2001. gada pirmajos divos mēnešos bija 0.6 milj. latu, bet valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts – 11.5 milj. latu (2000. gada atbilstošajā periodā – attiecīgi 5.5 milj. latu un 5.8 milj. latu). Februārī sezonālu faktoru ietekmē salīdzinājumā ar janvārī samazinājās valsts pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi (par 11.5 milj. latu) un valsts speciālā budžeta sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu nedaudz samazinājās pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi, pieauga iedzīvotāju ienākuma nodokļa un akcīzes nodokļa ieņēmumi un gandrīz nemainījās sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi.

Tā kā gandrīz visi banku brīvie līdzekļi bija ieguldīti janvārī emitētajās valsts obligācijās, pieprasījums pārējo valsts vērtspapīru izsolēs februārī bija neliels. Tāpēc nenotika 3 un 6 mēnešu parādzīmju izsoles, bet 12 mēnešu parādzīmes tika pārdotas tikai 2.5 milj. latu apjomā (piedāvājums – 8.0 milj. latu). Tādējādi valsts vērtspapīru neto emisija februārī bija negatīva, apgrozībā esošo valsts vērtspapīru atlikums samazinājās par 4.3% un mēneša beigās bija 265.3 milj. latu (45.2% no tiem bija 5 gadu obligācijās). Valdības parāds februāra beigās bija 619.7 milj. latu (samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi – 13.0 milj. latu).

Februārī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms palielinājās par 9.3%, t.sk. Ventpils ostā – par 7.4% un Rīgas ostā – par 11.2%. Mazāks (1.5%) bija pa

	2001		MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI
	I	II	
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	9.0	*	
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas			
Mēneša (%)	0.6	-0.2	
Gada (%)	1.3	0.7	
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	0.1	-0.2	
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	93 936	95 792	
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.9	8.0	
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	9.1	-0.6	
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)			
Eksports	95.6	*	
Imports	145.3	*	* Datu vēl nav.
Bilance	-49.7	*	

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI
(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2001	
	I	II
Banku sistēma		
M2X	1 258.3	1 283.2
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	414.1	419.6
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	844.2	863.6
Pieprasījuma noguldījumi	496.2	497.3
Terminnoguldījumi	348.0	366.3
M2D	847.7	870.4
Tīrie ārējie aktīvi	546.1	520.2
Tīrie iekšējie aktīvi	712.2	763.0
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	929.9	961.1
Īstermiņa kredīti	214.8	226.3
Ilgtermiņa kredīti	715.1	734.8
Kredīts valdībai (neto)	101.6	109.8
Latvijas Banka		
M0 ¹	524.3	604.1
Skaidrā nauda apgrozībā	466.2	470.7
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	57.9	133.2
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0.2	0.2
Tīrie ārējie aktīvi	526.0	548.3
Tīrie iekšējie aktīvi	-1.7	55.8
Kredīti	48.4	107.4
Bankām	56.4	106.9
Valdībai (neto)	-8.0	0.5
Pārējie aktīvi (neto)	-50.1	-51.5
Ārējās rezerves*	878.29	915.30
Zelts	65.55	66.59
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.64	0.15
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.07	0.07
Ārvalstu konvertējamās valūtas	812.03	848.49

¹ Sākot ar 2001. gada janvāri, naudas bāzē netiek iekļauti terminnoguldījumi Latvijas Bankā.

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU
VALŪTU KURSI**

	2001	
	I	II
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	4.8	6.1
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	13.0	12.5
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	11.8	9.5
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	9.9	10.2
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	10.2	9.8
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.8	0.9
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.7	0.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	4.3	5.2
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	5.3	5.0
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	7.2	7.1
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	6.5	6.0
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.6190	0.6200
Ls pret DEM	0.2904	0.2896
Ls pret GBP	0.9030	0.8980
Ls pret FRF	0.0866	0.0863
Ls pret 100 JPY	0.5310	0.5340
Ls pret EUR	0.5679	0.5663

dzelzceļu pārvadāto kravu apjoma pieaugums, tranzītpārvadājumu apjomam palielinoties par 3.7%, bet samazinoties iekšzemes, eksporta un importa pārvadājumu apjomam.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi nemainījās, bet salīdzinājumā ar 2000. gada februāri pieauga par 0.5%.

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi datus par rūpniecības un tirdzniecības attīstību janvārī. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 9.0%, produkcijas izlaidei pieaugot apstrādes rūpniecībā (par 12.9%), gandrīz nemainoties elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē, bet samazinoties ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē (par 20.4%). Mazumtirdzniecības apgrozījums palielinājās par 15.0%.

	2001	
	I	II
Banku rezerves	109.7	184.7
Nacionālā valūta banku kasēs	52.1	51.1
Noguldījumi Latvijas Bankā	57.5	133.5
Ārzemju aktīvi	1 528.3	1 422.0
Ārvalstu valūta banku kasēs	30.0	33.2
Prasības pret ārvalstu bankām	956.5	767.8
Prasības pret ārvalstu nebankām	387.7	439.7
Pārējie aktīvi	154.1	181.2
Prasības pret centrālo valdību (neto)	117.0	116.3
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-7.4	-7.0
Prasības pret valsts uzņēmumiem	56.5	57.9
Prasības pret privātuzņēmumiem	720.4	747.2
Prasības pret privātpersonām	162.7	165.9
Neklasificētie aktīvi	198.9	212.1
Pamatlīdzekļi	107.9	108.6
Nauda ceļā	5.0	5.6
Pārējie aktīvi	38.6	44.2
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	47.4	53.8
AKTĪVI PAVISAM	2 886.1	2 899.1
Pieprasījuma noguldījumi	298.7	301.5
Valsts uzņēmumu	44.0	43.6
Privātuzņēmumu	138.2	137.0
Privātpersonu	116.6	121.0
Termiņnoguldījumi	135.0	149.3
Valsts uzņēmumu	17.6	21.0
Privātuzņēmumu	41.2	49.8
Privātpersonu	76.1	78.4
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	410.6	412.8
Valsts uzņēmumu	20.2	12.5
Privātuzņēmumu	168.5	171.7
Privātpersonu	221.9	228.6
Tranzītfondi	22.4	22.1
Ārzemju pasīvi	1 508.3	1 450.1
Saistības pret ārvalstu bankām	257.6	257.4
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 044.9	955.3
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	205.7	237.4
Saistības pret Latvijas Banku	56.4	106.9
Parāda vērtspapīri	10.5	10.6
Kapitāls un rezerves	234.8	235.8
Rezidentu	75.9	76.9
Nerezidentu	158.9	158.9
Uzkrājumi parādiem un saistībām	55.2	57.1
Neklasificētie pasīvi	154.2	152.9
Nauda ceļā	65.7	66.1
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	49.5	47.5
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	39.0	39.3
PASĪVI PAVISAM	2 886.1	2 899.1

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2001

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).